

1818-05-13

Dons, Kirsten Christiansdatter G:Jørgensen

Af: Jens Peter Harbo
Fra: Stamtavle over slægten Ravn ...
Kolding 1918
Foto(kopi): samme

Kirsten Christiansdatter (Dons),
f. i Dons 13. Maj 1818,
d. paa Lillebjerre 25. Januar 1890,

g. 28. September 1850 m.

Jens Jørgensen,
f. i Uldum 28. Februar 1806, d. paa Bjerregaard 16. Februar 1876.
Søn af Gaardejer og Sognefoged Jørgen Jensen og Hustru, Karen Mortensdatter,
Uldum

Jens Jørgensen og Kirsten Christiansdatter (Dons) 5 Børn:
Christian f. 1851, Maren f. 1859, Karen f. 1855, Mette Marie f. 1852, og Martin Frederik f. 1861.

Kirstens barndom- og ungdomsminder

Optegnet af: Datteren (Mette) Marie Juul, f. Jensen

De havde en lang Skolevej fra Dons. Men saa byggede Bymændene en ny Skole midt i Byen, hvor de saa betalte en Lærer for at undervise deres Børn. Læreren gik paa Omgang og fik Kosten 14 Dage ad Gangen paa hvert Sted. I Høsten hjalp han til med Høstarbejdet, og lo da ad ham, fordi han saa hurtig kom til at svede.

Den korteste Dag om Aaret holdt Lærer og Børn "Thomas' Gilde", og da blev der trakteret med Mjød og Kage. Læreren spillede, og Børnene dansede, og til Bevis for Dagens store Højtidelighed og Børnenes Frihed til at slaa Gækken løs havde de Lov til at brænde "Tampen" eller Riset.

Naar den store Begivenhed skulde gaa for sig, maatte saa mange som muligt have ved Riset, da det ikke maatte kunne siges, at én af dem havde været Gerningsmanden. Om Vinteren maatte Pigebørnene, foruden om Morgenen at gøre rent og lære deres Lektier, karte 1 pund Uld daglig. Før Moder blev konfirmeret, maatte hun sammen med sin ældre Bror (Peder Dons) passe Køerne om Sommeren. Hun skulde derfor lige saa tidligt op som Pigerne og ud at flytte. Det kneb; men naar Pigerne ikke kunde faa hende vaagen, inden de gik ud at malke, tog de hende op af Sengen og satte hende paa et lille rødt Skrin, hvor hun saa kunde sidde, til hun vaagnede. Naar hun kom i Klæderne,

kunde hun gaa og dingle hen ad Vejen, og naar hun naaede ud til Kørerne, kunde Tøjrene være stivfrosne. Det var koldt for Hænderne; men de var ikke forvænnede. Om Efteraaret, naar Kørerne gik løse, blev de ikke holdt paa én Mands Mark men lik Lov at gaa frit paa hele Bymarken. Paa denne Aarstid skulde der jo samles Kartoffler op, og det skulde saa Børnene gøre, mens Kørerne passede sig selv. Tidt var Jorden frossen, naar de begyndte om Morgenen; men det værste var da næsten, at naar de havde ligget i Kartoffelageren hele Dagen, saa skulde de lede Kørerne op og have dem med sig hjem. For det meste vidste de lidt om Strøget, Kørerne plejede at tage; men det kunde dog være meget usikkert.

I Dons havde de en langvarig og besværlig Høslet. Naar der kørtes Hø hjem, forkede Bedstefar (Christian Dons) selv af Vognen, og hun skulde ofte tage fra ved Gævlingehullet og føre Høet videre til hendes Broder Peder. Det var mest de to, der var i Arbejde sammen. Det kneb tidt med at holde Pladsen fri. Børnene maatte ikke bruge Fork men skulde gøre det af med Hænderne. Naar hun ikke kunde over det, vilde Peder drille hende, og saa græd hun; men blev der saa en Gang imellem et lille Pusterum, og de havde faaet alt for stort Oplag om sig, saa satte de sig ned paa Knæerne begge to og skød Høet væk i store Dyrger. Sikken en Lettelse det var, naar de havde faaet Pladsen ryddet.

At tage fra i Høsten var heller ingen Spøg. Bedstefar satte tidt selv Kornet væk, og han vilde have det akkurat. Børnene skulde se, om han nu skulde have Toppen eller Roden, og derefter rette sig. Kornet var bundet i store Kærver, og de maatte hverken tage i Nege- eller Kærvebaandet, heller ikke maatte de løbe med det, men kaste det fra sig. Bedstefar var Sognefoged, og Børnene maatte gøre det af for Budfoged. Tidt maatte de ved Nattetide utl at sige Folk i Ægt. Kort efter Mors Konfirmation kom hun i Huset hos Christiansfeldter-Brødremenighedens Missionær for Jylland. At hun kom der, gik helt mærkeligt til. Bedstefar var tidt tungsindig, og der var da en Familie, i hvis Hus der blev holdt gudelige Forsamlinger, der fik Missionæren til at se ind i Dons og tale med Bedstefar. Mens han var der, gik Mor af og til gengem Stuen, og Bedstemor, Mette Marie Bertelsdatter, kom da til at sige, at hun havde tænkt paa, at hendes ældste Datter skulde hen og lære at sy. Missionær Lund svarede, at saa kunde hun komme i hans Hus, da hans Kone nok kunde lære hende Syning. Der blev ikke talt mer om det.

Men da Lund kom næste Aar og havde sin Kone med, sagde hun straks, da hun saa' Mor, at det var vel saa den lille pige, hun skulde have. Bedstefar syntes ikke om det, og saa tav hun helt stille dermed. Da Vognen var forspændt fulgte Bedstemor (som sædvanlig) sine Gæster til Dørs. Hun saa' da ud paa Vognen og ytrede, at der var jo lige Plads til Kirsten; men det var jo nu for sent. "Nej", sagde Lunds Kone, "det er det ikke, hvis I kan blive betænkt paa det". De gik da ind og fik talt med Bedstefar, som laa i Sengen. Mor blev spurgt, om hun havde Lyst til at komme med, hvortil hun svarede ja. Saa blev Bestemmelsen taget og Hestene fraspændt igen, mens de fik Mors Tøj samlet sammen. Det var jo ikke meget, et Barn paa hendes Alder dengang havde at føre med sig. Paa den Maade kom Mor da et Aar til at leve blandt Vestjyderne i Skjern. Hun fulgte Lunds paa deres Missionsrejser rundt i Nørrejylland, og naar Lund gik omkring i sit eget Sogn, tog han ogsaa tidt hende med. Mor kom ogsaa til Christiansfeldt, hvortil Lunds jævnlig rejste, og hun syntes saa godt om at komme der, at hun intet højere Ønske havde end at blive hjemme der engang. Der var i flere Aar Tale derom; men hendes Forældre syntes ikke om det.

I Skjern blev Mor paavirket en Del i pietistisk Retning, og da hun kom hjem vilde hun ikke gaa med til de unges "Lege". Det var Skik i Byen, at Legestuerne gik paa Omgang, og hos Bedstefars havde det ogsaa været. Mor maatte høre meget af de unge, fordi hun

ikke vilde være ligesom de andre. Naar der skulde være Legestue, bad hun til vor Herre om, at han vilde forstyrre det. Men hun lod sig dog tilsidst overtale til at gaa med, og da hun først fik begyndt, kom hun snart til at danse med stor Lyst.

Hun kom dog fra det igen, og det skete ved, at de i Mors Hjem fik en Pige - senere Morbror Peder Dons' Kone, Ane Dons - langt ude vesterfra, og hun mente, det var en stor Synd at danse. Hun gjorde alt muligt for at faa Børnene til at opgive Legestuerne. Hun fik Bedstefar til at nægte de unge at holde Legestue i hans Gaard. Mor havde nu saa megen Lyst til at danse, at det kneb for Ane at faa hende trukket med til Forsamlinger i Stedet for til Leg. I pinsen skulde der saa være ILgestue i Nabogaarden, og da Mor vilde med, sagde Ane til hende, at hun skulde tænke paa at forlade den Glæde, som fik Ende med denne Jord, og søge den, der varede evigt. Mor gik alligevel med; men Anes ord pinte hende hele Tiden og gav hende en urolig samvittighed. Skønt det i Førstningen var en ren Plage for Mor at traske med Ane omkring til de gudelige Forsamlinger, hvordan end vejret var, blev hun tilsidst glad ved det. Det var ogsaa ved den Tid, Peter Larsen begyndte med sine Forsamlinger, og han tog tit Mor og de andre med sig ud. Mor tabte da igen Lysten til ungdommelige Glæder, der den Gang ikke kunde finde Sted, hvor der var sand Guds frygt.

Mor havde tidlig megen Lyst til Læsning; men da hun stadig maatte hænge haardt i med Arbejdet, var det ikke megen Tid, hun kunde ofre Bøgerne. Hun nyttede derfor enhver given Lejlighed. Hun havde altid en Bog i Lommen, naar hun satte Kartoffler, da der gerne blev en lille Tid tilovers for hver omgang. Ligeledes læste hun bagefter Æslet, naar hun gik fra eller til Malkningen i Marken. Hun prøvede ogsaa paa det naar hun skulde trække Rensemaskinen men det blev hende forbudt, da hun saa ikke kunde trække jævnt. Det var naturligvis kun gudelige Bøger, hun var henvist til. - En af dem havde hun laant af en gammel Kone i Nebel Fattighus. Den havde Titlen: "Himmelske Kærlighedskys". Bagefter Æslet læste hun meget i Luthers lille Skatkiste og lærte Brorsons Svanesange udenad.

I Stedet for Christiansfeldt kom Mor nu til Petersbjerggaard ved Kolding. Konen der, Kirsten Pedersdatter, var hendes søskendebarn. Der var hun, da Krigen udbrød 1848. Det var saa højtideligt for Mor at høre Kirkeklokkerne ringe ved Christian den Ottendes Død; men lige derefter begyndte Krigen, og da de saa fik Indkvartering i Dons, blev Mor hentet hjem. Den Karl, som hentede Mor, fortalte paa Hjemvejen, at Peter Larsen var rejst med sin Kone og to piger til Fyen paa Grund af, at Tyskerne laa i Dons, og da Mor hørte det, gav hun sig til at græde. Hun syntes, det saa strengt ud, at andre rejste derfra og hun skulde hjem. Tyskerne var imidlertid meget høflige og flinke imod hende, da de hørte, hun var Mandens Datter. Indkvarteringen varede heller ikke ret længe, da Vaabenstilstanden blev sluttet i Foraaret.

Den Dag, de i Mors Hjem havde trukket Køerne ud første Gang, stod Mor ude i Toften og saa Bavnen brændes af ovre i Almind, og efter dette Fredstegn listede Tyskerne ud af Nørre Jylland som paa Hosesokker.

Ved Krigens første Udbrud, da vore Folk drog sønderpaa, laa de i Indkvartering omkring Kolding, og Mor, som var paa Petersbjerggaard den Gang, saa dem slibe deres Sabler, svinge dem over Hovedet og sige, at de skulde saadan og saadan slaa Tyskerne; men hun blev ogsaa vidne til Jammeren, da de efter de tabte slag kom flygtende til Kolding. En lille Pige fra Petersbjerggaard kom hjem fra Skolen i Kolding og fortalte, hvor forstyrrede de danske Soldater kom, somme kun halvt i Klæderne. Tyskerne var i Hælene paa dem, og da var det saa, at Mor blev hentet hjem til Dons.

Sommeren før havde Mor haft en mærkelig Rejse til Fyen. PeterLarsen havde sendt Bud efter hende, at naar hun vilde møde ved Gudsø, kunde hun faa Følgeskab med ham over at høre pastor Melbye prædike. Mor tog den ældste Datter, ca. 11 Aar, fra Petersbjerggaard med sig, og de vandrede til Gudsø; men Peter Larsen var der ikke. Mor var kendt et Sted i Nærheden, og Folkene der sørgede for en Baad og en Færgemand til at sætte over Bæltet. Da de kom til Middelfart vidste de hverken vej eller sti, men kom da tilfældigvis til at spørge om Vej hos Melbyes Søster, hvor de saa fik Besked om, hvor de skulde gaa. Det var en lang Vej, c. 2 Mil, og Stine blev træt og vilde sætte sig paa Vejen, indtil Mor kom tilbage; men Mor sagde, at hun skulde med, om hun saa skulde slæbe hende. Omsider naaede de Kirken (Asperup K.); men under Gudstjenesten blev Stine syg, og Mor vidste nu aldrig sit levende Raad, fremmed som hun var. Imidlertid opdagede hun et kendt ansigt. Det var Anders Gamborg, og ham søgte hun om Hjælp.

Hans Hjem var langt derfra; men han fik dem vist hen til en Kone, der hed Karen Madsen, og hun tog sig godt af dem. Pigen maatte ind at fortælle Historier for dem Søndag Eftermiddag, og Karen kommanderede dem til at blive til Mandag over for at faa rigtig udhvilet. Mandag Formiddag kogte hun Fisk til dem, og de var med hende ude i Marken med Mellemmaden til Folkene. Om Tirsdagen lejede hun en Kone i Byen til at følge dem til en ung Kvinde, som nylig var bleven Hustru og var der fra Byen. Hos hende skulde de saa have Middagsmad og Middagssøvn, og saa gav hun dem Adressen paa en Mand i Middelfart, som de skulde gaa til og hilse fra hende, at han maatte se at faa lejet én til at sætte dem over til Jylland. Det kneb for Manden at faa nogen til at sejle med dem; men han fik da endelig Lovning paa, at Hindsgavls Fisker maatte gøre det. Herskabet fra Hindsgavl var kørende i Byen, og Vognen skulde køre tom tilbage.

Med den kom da Mor og Stine til Hindsgavl, hvorfra de altsaa skulde sejle. Det satte Humør i Stine, som paa Turen fra Middelfart til Asperup havde sagt, at kom hun hjem denne Gang, saa vilde hun aldrig til Fyen mere. Nu jubede hun over det prægtige Køretøj, som hun aldrig havde set mage til. Der var fire Heste for med Sølv i Seletøjet, og Sæderne var overtrukne med rødt Fløjl. Overfarten over Beltet var saa skøn, at Mor aldrig kunde glemme det. Det var det dejligste Maaneskin og stille Vejr; men en fælles Sorg havde de, den nemlig, om de havde Penge nok til .Færgemanden. Heldigvis var det kun kort, de sejlede - og deres Penge slog lige til. Ikke en Skilling havde de tilovers, da de kom i Land. Paa jydsk Grund kunde de rigtig bruge Fødderne, og glad var Mor over, at alt var gaaet saa godt. Hun havde været saa glad ved Melbyes Prædiken, at hun syntes, hun havde nok for hele Sommeren. Det kan se graat, men blive godt.

Det andet Krigsaar - 1849 - var strengere for Beboerne i Dons end det første. Der stod mange smaa Slag heroppe i Nørrejylland, og derfor var der megen Indkvartering af Soldater, snart danske og snart tyske. Bedstefar maatte som Sognefoged tage mod Leverance til Tyskerne og sørge for Ægtvognene, saa der var meget at gøre.

Om Slaget ved Kolding fortæller Mor: De havde haft dansk Indkvartering - ca.200 Mand - i tre Uger. Den Tid havde Officererne søgt at afkorte ved at samles i Bedstefars Storstue og spille Kort til stor Forargelse for Mor, der syntes, det var sørgeligt at skulle overlade sine Stuer til slig Afbenyttelse. En Nat blev Mor kaldt op af en Ordonnans, der kom ridende og spurgte om Vej til Stallerupgaard Sø, hvor han skulde bære Bud til en Forpost. Han sagde: "I Morgen vil det blive en gruelig Dag. Havde vi blot haft nogle andre Førere!" Næste Dag var det saa, at Fjenden skulde overrumples i Kolding. Mor fik

en Karl op, der fulgte med Ordonnansen. Selv gik hun ikke i Seng igen, da hun syntes, hun kunde behøve at forberede sig til den kommende Dag.

Vore Folk kom ganske rigtig overrumplende paa Tyskerne i Kolding og drev dem ud af Byen; men disse fik da saa godt et Stade udenfor, at de kunde skyde paa Byen, hvorved det ene Hus efter det andet kom i Brand, og da de derpaa atter trængte ind i Byen og det gik løs med Bajonetter og Sabler, maatte de danske vige. Flygtninger fra Kolding meldte først Donsboerne om det blodige Optrin. "I skulde bare have set", sagde de "det ene Hus efter det andet kom i Brand; Familier blev vilde for hverandre man faldt over døde Kroppe og stampede i Blod."

Samme Dag var der ogsaa Slag i Ejstrup' hvor Sejren ligeledes blev tyskernes. Udenfor Bedstefars Gaard, paa et Dige, kunde man staa og se, hvorledes vore Folk vendte Nord paa og saa vidste vi at vi havde tabt, og at de kunde vente danskerne straks og maaske Tyskerne bagefter. Kvinderne fik da travlt med at komme ind og faa alle deres store Gryder over Ilden for at koge Boghvedegrød. De vilde give Soldaterne lidt Mad, om det var muligt. Da Danskerne kom tog de ogsaa godt for sig af Retterne. De var næsten fastende; men da de ventede Tyskerne hvert Øjeblik foregik Spisningen i megen Forvirring. De stod rundt om ved Borde, Bænke og Kister og spiste med Gaffler, Knive og skeer, hvad de bedst kunde faa fat paa. Officererne turde slet ikke gaa ind; men de gik ude i Gaarden og raabte af og til ind til Soldaterne: "Skynd :r,'gr.r, ti*u, videre fort?' Mor siger, at den Dag var de ydmyge'

Tyskerne kom dog ikke til Dons den Dag men blev i Aagaard. Den samme Dag, som Slaget stod ved Fredericia kom der nogle Tyskere med en del Bagagevogne gennem Dons. De var saa flyvgale over Danskernes Sejr den 6. Juli. Undervejs havde de mødt Peter Larsens Mælkevogn, og straks havde de taget Hesten og spændt for deres Bagagevogn som Forspand og havde faaet P.L.'s Søn, Johannes, til at ride det. Da kom Peter Larsen farende om til Bedstefar, kylte en hel Haandfuld Penge henad Bordet og raabte, om de ikke kunde faa deres Far og Bertel til at faa et Par heste ud af Stalden; han havde kørt for os saa tidt.

Mor tiggede da Bertel til at gaa ud og gøre Anstalter til at faa et par Heste ud af Stalden, og imens vilde hun løbe ud og gøre Tyskerne forstaaeligt, at nu kom der straks Heste. Da hun kom udenfor Porten, saa hun, at de piskede lige saa vel paa Johannes som paa Hesten, og da hun vilde tale til dem, løb de efter hende ind i Gaarden. Peter Larsen fulgte efter og vilde se, hvad de vilde gøre ved hende og imens kørte Tyskerne baade med hans Hest og med Johannes. Karlene i Gaarden havde gemt sig i Halmen i Laden; men én af dem var alligevel nysgerrig og kiggede ud, og da han sagde til de andre at nu var Tyskerne efter Kirsten, kom ogsaa de frem fra deres Skjul.

Derefter havde de tysk Indkvartering i Dons i flere Nætter, et nyt Hold for hver Nat. Dett kendtes tydeligt, at Tyskerne ærgrede sig over Danskernes Sejr. Der var en lang Løjtnant, som gik og var saa gruelig gal i Hovedet. Han sagde: "Die Dähner har nok vundet; men Løbegravene er fulde af døde Dähner!"

I 1850 mærkede de i Donsmindre til Krigen. Kun da vore Folk i Foraaret gik Syd paa, overnattede nogle hos Bedstefar. Den Nat døde en Soldat. Hans Lig blev kørt til Kolding.

I Efteraaret 1850 holdt Far og Mor Bryllup.

Fortsættes med anden artikel:

Nedenstående er snuppet fra listen over bidragydere og långivere til køb af Dalum Højskole efter Kristen Kolds død i 1870.

Bearbejdet af Hans Nørgaard, Egebjerg. www.fynhistorie.dk

Bjerregaard. Jens Jørgensen. gave 10 rdl. Jens Jørgensen (*1806+76, begr. i Aale) var fra Uldum, hvor han som en af de vaktens ledere havde haft sammenstød med sognepræsten Olsen og samarbejdet med pastor E. Mau og P. Larsen Skræppenborg. Den sidste blev arresteret på pastor Olsens foranledning, men løskøbt imod Jens Jørgensens kaution (1837). Både Jens Jørgensen og hans fader Jørgen Jensen, var ansete på Vejleegnen, amtmanden kaldte Jørgen Jensen "den lille konge i Uldum", hans hustru Karen, drog hjemmet ind i den gudelige forsamlingsbevægelse (hun fik bl.a. Hans Nielsen Hauge fra Norge til at tale i Uldum 1804). Sønnen Jens Jørgensen fulgte sin moders åndelige interesser. Han blev kendt med P. Larsen Skræppenborg og Anders Larsen, Gamborg, som begge påvirkede ham stærkt. 1848 blev han medlem af den grundlovgivende rigsdag og førtes derved til Vartov, hvor menighedslivet gjorde stærkt indtryk på ham. 1850 købte han sammen med sin fader den store gård, Bjerregård i Åle, 8 km. fra Uldum, og 1851 blev han eneejer. Han var en praktisk dygtig mand, satte gården i god drift og blev ret velhavende. Han var rigsdagsmand til 1873 (med korte afbrydelser), men det var svært for ham at rejse til København det første år, da hans hustru var syg. Hun døde 1848. 1850 giftede han sig med en 32årig pige fra Dons (P. Larsens råd), hun var velbegavet, kristelig vakt, tilbøjelig til tungsind. Hun havde tænkt på at blive optaget i søsterhuset i Christiansfeld, var betænkelig ved ansvaret som husmoder på Bjerregård, men da hun blev gift, satte hun sin gode evner ind, og hun blev en udmærket og samvittighedsfuld husmoder. Desværre tog hendes tungsind til med årene og hun måtte flere gange opholde sig på en helbredelsesanstalt.

Hustru nummer 2 er Kirsten Christiansdatter Dons, født 13-05-1818 i Dons, Almind Sogn, Vejle Amt

Hun døde 1890. Trods disse skygger blev Bjerregård et sted, hvor der blev holdt mange møder og udfoldet stor gæstfrihed. Her var et brændpunkt for kristeligt og folkeligt liv på egnen. Jens Jørgensen sluttede sig afgjort til grundtvigianismen; i København og på rigsdagen hentede han mange impulser og fik mange venner. Han fik en række betydende højskolefolk til at tale her, og det satte sit præg. På rigsdagen tog han kun sjældent ordet, men når det skete, hørte man ham med opmærksomhed. Han var en støt og tillidvækkende personlighed, hvis ord havde vægt! Han talte helst om skole- eller kirkespørgsmål, en urokkelig talsmand for åndelige frihed, men aldrig udæskende. Ensidig partigænger blev han aldrig, og da venstre, som han følte sig hjemme i, gik til kamp om magten, opgav han sit rigsdagsarbejde. Hans retsind og sunde dømmekraft anerkendtes af alle. Han fik flere vigtige udvalgserhverv, stemte for sognebåndsløsning og for valgmenighedsloven, men var modstander af forfatningsrevisionen 1866 og satte sig imod finanslovnægtelsen 1873. Sammen med Sofus Høgsbro og Termansen var han ledende i det grundtvigsk prægede nationale venstre. 1859-65 var han tillige amtsrådsmedlem. Han havde et nært samarbejde med pastor Fenger.

Otto Møller skriver (28.juli 1863), at Jens Jørgensen hver måned holdt gudelig forsamling på sin gård i Åle og tilføjer: "De har efter Fenger fået en præst, Peter Riber, en overordentlig velvillig og føjelig mand, som vistnok også mener det godt med sin præstegerning, men hos hvem der ingen kraft er, og han kan på ingen måde udfylde den plads, som RS. Fenger indtog der. Jeg havde nu lovet Jens Jørgensen at komme der til en forsamling (som holdes søndag eftermiddag). Da jeg kom, kunne jeg nok

mærke, at Riber følte sig trykket ved dette besøg, så jeg allerede begyndte at fortryde, at jeg havde mænget mig i uvedkommende sager. Riber havde nok givet sit minde dertil, men Jens Jørgensen havde ham åbenbart i sin lomme, så det var ikke med hans gode vilje. Søndag morgen ankom Peter Larsen Skræppenborg og Svendsen, Jelling, samt en hoben opvakte søndenfra. Jeg følte mig slet ikke vel. Om eftermiddagen talte Svendsen, og om aftenen fik jeg at vide, at en deputation havde været hos præsten, og den havde villet have ham til at forbyde dette uvæsen i sognet med fremmede profeter. Da Riber vred sig og fremførte, at han havde givet Jens Jørgensen sit ord, drog de til herredsfogeden og ville have ham til at rydde kirken. Det ville han ikke, og så faldt sagen.

Blandt de talere Jens Jørgensen fik hertil, var Ludvig Schrøder, Askov, en af de første, der blev indbudt. En sommer, da Ludvig Schrøder var på besøg på Bjerregård, og der var travlt i marken, fik Jens Jørgensen det indrettet således, at der blev holdt foredrag for gårdens folk kl. 6 om morgenen, inden de spredtes til dagens arbejde. Så opstod tanken om at oprette en højskole i Åle. Jens Jørgensen støttede tanken ivrigt, og 1867 kom en lille pighøjskole i gang.

Forstander var frk. Frederikke Pio (*1837,+1922 i USA) som Jens Jørgensen havde lært at kende i NFS Grundtvigs hjem, hvor hun var lærerinde. Hendes søster var gift med Rasmus Lund, der blev frimenighedspræst på Mors. Hun var af fransk æt, havde et ildfuldt sind, var fantasirig, musikalsk og sprogbevaget, havde været et par år på Kr. Kolds skole i Dalum og var grebet af Grundtvig og Kolds skoletanker. Hun virkede i Åle 1867-69, undervisningen var meget fri, samlivet med pigerne betød mere end foredragene. Der var frejdig sang og leg fra morgen til aften.

Frederikke Pio følte sig sværmerisk henrevet af det jyske landliv, som hun ikke før havde kendt, og hun blev mere folkelig end bønderne selv i sin levemåde. Holger Begtrup kalder det et romantisk forsøg uden synderligt hold i, hun måtte give op, og senere giftede hun sig med en bondemand i Tørskind vest for Vejle. Efter hendes bortrejse blev højskolen overtaget af skolelæreren i Åle, Anders Dahl, som var gift med Jens Jørgensens søster Marie. De to egnede sig udmærket til at drive pighøjskole, to jævne, folkelige og hjertelige mennesker. Anders Dahl var en lille rødskægget mand, en dygtig lærer. Han var fra Mors, havde gået i skole hos Kr. Kold. Peter Larsen Skræppenborg kom ofte hos Dahl, han var meget optaget af det åndelige liv i Åle og talte gerne på Åle pighøjskole, hvor Marie Dahl var sin mand en udmærket medhjælp, i indre og ydre mindede hun om sin broder, var lille af vækst, og bag brillerne lyste hendes ildfulde øjne. Der var noget varmt, kvindeligt over hende, og hun blev en god moder for sine børn, for højskolens elever og skolebørnene. Som lærer i folkeskolen fik Dahl megen betydning ved sin fri undervisning i Kolds spor.

Omkring Åle skole, og højskole og Bjerregård samledes efterhånden en anelig kreds af vakte og oplyste folk. Og der var levende forbindelse med Dons. Jens Jørgensens hustrus søster blev gift med Thule Nielsen, Ferup og hans søn, Kristen Thulesen, der blev gift med Jens Jørgensens datter, Karen, fik en gård i Åle. Han tog ivrigt del i det åndelige liv, og det var en stor sorg, da han brat mistede livet ved en kørselsulykke på vej til Horsens.

Da pastor K.D. Konradsen kom til Hvirring, 1873 søgte kredsen i Åle til ham; han passede godt for folkene på Horsens vesteregn. Forbindelsen med Dons gav senere anledning til, at pastor Vald. Brucker, Ågårds, også ham her. Han blev en yndet taler i Åle, men skønt der var megen åndelig interesse, førte det ikke til nogen fri menighedsdannelse. Begtrup skriver, at det blev Ålefolkernes lod at måtte søge udenfor

deres eget sogn for at finde et kristeligt fællesliv efter deres hjerters trang. Der går også en linje fra livet i Åle til Vestbirk højskole og den senere dannede Træden valgmenighed. Men da Åle fik gr. præster, sluttede det folkelige og kristelige liv op om sognekirken. Jens Jørgensen døde 1876. Der er en mindesten over ham på Åle kirkegård og et monument er også rejst over ham i Uldum. Nedergaards Danske Præste- og Sognehistorie, Aarhus Stift, s.508f.